

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ

Харківський національний університет внутрішніх справ

Навчально-науковий інститут № 3

Кафедра психології, соціології та педагогіки

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни «**ЮРИДИЧНА ПСИХОЛОГІЯ**»
обов'язкова компонента
освітньої програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

спеціальність 053 «Психологія»
«Психологія» (психолог ювенальної превенції)

Вінниця 2024

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від № 14.08.2024 року № 8

СХВАЛЕНО

Вченою радою факультету № 3
Протокол від 09.08.2024 року № 8

ПОГОДЖЕНО

Секцією Науково-методичної ради
ХНУВС з гуманітарних та соціально-
економічних дисциплін
Протокол від 13.08.2024 року № 7

Розглянуто на засіданні кафедри психології, соціології та педагогіки
(протокол від 08.07.2024 року № 13)

Розробник:

1. Доцент кафедри психології, соціології та педагогіки ННІ
№ 3 ХНУВС, кандидат психологічних наук, доцентка – Доценко В.В.

Рецензенти:

Ларіонов С.О. – начальник кафедри психології та педагогіки
гуманітарного факультету Національної академії Національної гвардії
України, кандидат психологічних наук, доцент;

Мілорадова Н.Е. – професор кафедри психології, соціології та
педагогіки ННІ № 3 ХНУВС, доктор психологічних наук, професор.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Шифри та назви галузі знань, код та назва спеціальності, ступень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 6,0 Загальна кількість годин – 180 Кількість тем – 12	05 Соціальні та поведінкові науки 053 «Психологія» Бакалавр Психолог ювенальної превенції	Навчальний курс № 3 Семестр № 5-6 Вид контролю: залік, екзамен
Розподіл навчальної дисципліни за видами занять:		
денна форма навчання		заочна форма навчання (не передбачено)
Лекції – 44 год;		
Семінарські заняття – 36 год;		
Практичні заняття – 10 год;		
Самостійна робота – 90 год;		
Індивідуальні завдання:		
Реферати (тощо) – 2, семестр № 5-6		

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета викладання навчальної дисципліни «Юридична психологія» є засвоєння здобувачами вищої освіти системи загальнотеоретичних та практично-орієнтованих знань щодо психологічного опосередкування правоохоронної діяльності; формування системи знань про поведінку, особистість і діяльність осіб в рамках функціонування системи «людина-суспільство-право»; формування вмінь і навичок психологічного аналізу юридичних явищ та психологічного впливу на об'єкти професійної діяльності.

Завданням вивчення дисципліни «Юридична психологія» є

- підготувати висококваліфікованого фахівця, інформованого щодо психологічних можливостей здійснення ефективної професійної діяльності в сучасних умовах правових відносин;
- окреслити психологічні закономірності стосунків та поведінки людей в умовах права;
- розкрити психологічні аспекти правопорушної поведінки людини;
- озброїти майбутніх фахівців психологічними методами формування правової свідомості, культури та поведінки особистості.

Міждисциплінарні зв'язки: вивчення юридичної психології передбачає використання знань із загальної, соціальної, вікової та інших галузей психології, а також з цивільного, кримінального права і процесу, криміналістики, кримінології та судової психіатрії тощо.

Очікувані результати навчання: у результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен

знати:

- об'єкт, предмет, завдання, методологічні, науково-теоретичні та практичні аспекти юридичної психології;
- історичний розвиток юридичної психології як науки на вітчизняному та зарубіжному рівнях;
- психологічний зміст правової соціалізації особистості, її правосвідомості та поведінки;
- психологічні особливості особистості злочинця, злочинної поведінки та злочинних груп;
- типологію злочинців та їх класифікації;
- психологічні особливості слідчої та судової діяльності;
- особливості проведення судово-психологічної експертизи;
- соціально-психологічні засади ресоціалізації засуджених до позбавлення волі та їх реадaptaції після звільнення.

вміти:

- відрізнити злочинну поведінку від законотрухняної на підставі їх – соціально-психологічного змісту;
- класифікувати типи злочинців;
- робити висновки щодо мотиву та мети злочинних дій, виокремлювати їх внутрішні детермінанти;
- проводити соціально-психологічний аналіз злочинної групи, визначити статус окремих учасників;
- використовувати психологічні знання при консультації слідчих та судових органів;
- проводити судово-психологічну експертизу;
- аналізувати чинники і динаміку розвитку натовпу та враховувати психологічні аспекти при розробці системи профілактичних заходів;
- аналізувати особливості виникнення і перебігу екстремальних ситуацій в правоохоронній діяльності;
- підтримувати і ефективно використовувати стан готовності до професійних дій у психологічно напружених умовах;
- аналізувати психологічний стан об'єкта професійного впливу, вибирати адекватні методи і прийоми;
- використовувати методи соціально-психологічного впливу, з метою ресоціалізації та реадaptaції.

Програмні компетентності, які формуються при вивченні навчальної дисципліни:	
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов

Загальні компетентності (ЗК)	ЗК1	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
	ЗК2	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
	ЗК3	Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
	ЗК4	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
	ЗК5	Здатність бути критичним і самокритичним.
	ЗК6	Здатність приймати обґрунтовані рішення.
	ЗК7	Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
	ЗК8	Навички міжособистісної взаємодії
	ЗК10	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
Спеціальні компетентності (СК)	СК1.	Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології
	СК2.	Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ.
	СК3	Здатність до розуміння природи поведінки, діяльності та вчинків.
	СК4.	Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел
	СК7	Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації
	СК9	Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну відповідно до запиту
	СК10	Здатність дотримуватися норм професійної етики
	СК11	Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку

3. Програма навчальної дисципліни

Тема № 1. Юридична психологія в системі наукових знань

Юридична психологія – наука про психологічні особливості поведінки

людини в системі правових відносин. Об'єкт, предмет юридичної психології, її місце і роль у системі наук. Структура юридичної психології (загальна та особлива частини). Принципи юридичної психології. Пізнавальна функція методів юридичної психології, їх класифікація. Використання методу тестування в юридичній практиці. Розвиток і становлення юридичної психології.

Тема № 2. Правова соціалізація особистості

Особистість і правова свідомість. Соціально-регулятивна сутність права. Соціалізація, її напрями, типи. Поняття правової соціалізації та її зміст. Шляхи засвоєння правових норм і цінностей. Правова соціалізація і десоціалізація особистості (дефекти правової соціалізації). Психологічні компоненти й основні функції правосвідомості. Психологічні особливості законослухняної та протиправної поведінки особистості.

Тема № 3. Психологія поліцейського

Психологія службової поведінки. Психологічні аспекти взаємодії поліцейського з населенням. Імідж діяльності поліцейського. Негативні психологічні аспекти професійної діяльності поліцейського. Професійна деформація особистості правоохоронця. Професійно-психологічна підготовка працівника поліції. Моральні якості працівника органів правопорядку.

Тема № 4. Гендерна компетентність працівників поліції

Поняття гендеру та статі, їх взаємозв'язок. Поняття про гендерну компетентність, гендерні ролі, стереотипи та гендерну соціалізацію. Формування гендерної ідентичності. Гендерні особливості професійної діяльності. Стать та кар'єра.

Тема № 5. Психологія злочинної поведінки.

Злочин як різновид поведінки людини. Структурно-психологічний аналіз злочинної дії. Потреба, мотив, мета та результат злочинного діяння. Вибір способу вчинення злочину. Психологічні аспекти насильства та агресії.

Тема № 6. Психологія особистості злочинця

Поняття особистості злочинця. Соціально-психологічні підходи до проблеми вивчення особистості злочинця та злочинної поведінки. Психологічна структура особистості злочинця. Види спрямованості особистості злочинця. Класифікації та типології особистості злочинців. Особливості особистості насильницьких злочинців. Психологічні особливості неповнолітніх правопорушників.

Тема № 7. Психологія злочинних груп

Загальне уявлення про малі групи в психології. Особливості різних видів злочинних груп. Психологічна характеристика злочинної групи. Організовані злочинні групи та їх класифікації. Динамічні процеси, які

відбуваються в злочинних групах різних видів. Злочинні групи неповнолітніх.

Тема № 8. Психологія учасників розслідування злочинів

Психологічна характеристика потерпілого. Психологічний аналіз показань потерпілого. Психологічні аспекти дослідження особистості обвинуваченого. Застосування даних про психічні особливості та стани підозрюваного і обвинуваченого. Психологічні особливості реконструкції уявлень в свідомості потерпілого. Психологічні аспекти віктимності жертв злочинів.

Тема № 9. Соціально-психологічні особливості злочинної поведінки неповнолітніх

Психологічні особливості неповнолітніх правопорушників. Загальна психологічна характеристика детермінант та умов девіантної поведінки неповнолітніх. Психологічні особливості злочинної поведінки неповнолітніх. Психологічні аспекти профілактики правопорушень неповнолітніх.

Тема № 10. Психологія окремих слідчих дій

Психологія огляду місця події. Психологія пред'явлення для впізнання. Психологія відтворення обстановки та обставин події. Психологія обшуку. Психологічні особливості проведення допиту. Психологія допиту та опитування неповнолітніх. Допит повнолітнього свідка і потерпілого. Гендерні аспекти сімейного насилля. Гендерно-зумовлене насильство.

Тема № 11. Судово-психологічна експертиза

Сутність, структура, умови призначення судово-психологічної експертизи. Види судових експертиз. Судово-психологічна експертиза неповнолітніх обвинувачуваних. Судово-психологічна експертиза особливих емоційних станів особистості.

Тема № 12. Пенітенціарна психологія

Сутність пенітенціарної психології. Соціально-психологічна адаптація засудженого. Основні напрями досліджень у галузі пенітенціарної психології. Методи впливу на особу засудженого в установах виконання покарань. Колективи засуджених та їх психологічна характеристика. Вплив соціальної ізоляції на особу. Психологічні основи ресоціалізації засуджених.

4. Структура навчальної дисципліни
4.1.1. Розподіл часу навчальної дисципліни темами
(денна форма навчання)

Номер та назва навчальної теми	Кількість годин відведених на вивчення навчальної дисципліни						Вид контролю
	Всього	з них:					
		Лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні заняття	Самостійна робота	
Семестр № 5							
Тема № 1. Юридична психологія в системі наукових знань		2	2	-	-	4	Залік
Тема № 2. Правова соціалізація особистості		2	2	-	-	6	
Тема № 3. Психологія поліцейського		4	2	-	-	6	
Тема № 4. Гендерна компетентність працівників поліції		2	2	-	-	6	
Тема № 5. Психологія злочинної поведінки		4	2	-	-	6	
Тема № 6. Психологія особистості злочинця		4	2	2	-	6	
Тема № 7. Психологія злочинних груп		4	2	2		6	
Всього за семестр № 5:	80	22	14	4	-	40	залік
Семестр №6							
Тема № 8. Психологія учасників розслідування злочинів		4	4	-	-	10	Екзамен
Тема № 9. Соціально-психологічні особливості злочинної поведінки неповнолітніх		4	4	-	-	10	
Тема № 10. Психологія окремих слідчих дій		6	6	4	-	10	
Тема № 11. Судово-психологічна експертиза		4	4	2	-	10	
Тема № 12. Пенітенціарна психологія		4	4	-	-	10	
Всього за семестр № 6:	100	22	22	6	-	50	екзамен

4.1.2. Розподіл часу навчальної дисципліни темами
(заочна форма навчання)
(не передбачено)

4.1.3. Питання, що виносяться на самостійне опрацювання

Перелік питань до навчальної дисципліни		Література:
Тема № 1		
Юридична психологія в системі наукових знань		
Дайте відповіді на питання: 1. Особливості категоріального апарату юридичної психології. 2. Розкрити основні принципи юридичної психології. 3. Завдання, що вирішує юридична психологія. 4. Основні етапи історії розвитку юридичної психології		Основна: 1, 2, 3, 4, 5 Допоміжна: 5, 7 Інтернет: 1, 2, 3
Тема № 2:		
Правова соціалізація особистості		
Дайте відповіді на питання: 1. Що таке соціалізація? В яких соціальних інститутах вона відбувається? 2. Дати визначення правосвідомості особистості. 3. Розкрити проблему умов дієвості правових норм. 4. Розкрити способи засвоєння норм права і правових цінностей. 5. Психограма працівників органів правопорядку		Основна: 1, 2 Допоміжна: 5, 7 Інтернет: 1, 2, 3
Тема № 3.		
Психологія поліцейського		
Дайте відповіді на питання: 1. Методи психопрофілактики професійної деформації особистості працівника поліції 2. Технологія формування позитивного іміджу поліцейського 3. Моральні якості правоохоронця. 4. Психологія превентивної діяльності поліцейського 5. Професійна етика працівників поліції		Основна: 1, 2, 3 Допоміжна: 2, 5 Інтернет: 1, 2, 3
Тема № 4.		
Гендерна компетентність працівників поліції		
Дайте відповідь на питання: 2. Дайте характеристику гендерним ролям і стереотипам. 3. Формування гендерної ідентичності. 4. Гендерно зумовлене насильство 5. Гендерні особливості професійної діяльності.		Основна: 1, 4 Допоміжна: 2, 5 Інтернет: 1, 2, 3
Тема № 5.		
Психологія злочинної поведінки		
Дайте відповідь на питання: 1. Дати соціально-психологічне визначення злочину. 2. У чому специфіка мотивації корисливих злочинів? 3. Дайте характеристику «ігрової» злочинної мотивації. 4. Розкрити психологічні наслідки злочину. 5. Здійснити аналіз злочинної поведінки та механізму її формування.		Основна: 1, 5 Допоміжна: 2, 5, 7 Інтернет: 1, 2, 3
Тема № 6.		
Психологія особистості злочинця		
Дайте відповідь на питання: 1. Розкрийте зміст поняття «особистість злочинця». 2. У яких цілях вивчаються психологічні особливості		Основна: 1, 5 Допоміжна:

	<p>особистості суб'єкта, що вчинив злочин?</p> <p>3. Чим відрізняється з психологічної точки зору особистість злочинця від особистості законослухняного громадянина?</p> <p>4. Розглянути психологічні особливості окремих типів особистості злочинця та скласти їх психологічний портрет.</p>	<p>2, 4, 5, 7, 8, 10</p> <p>Інтернет: 1, 2, 3</p>
	<p align="center">Тема № 7.</p> <p align="center">Психологія злочинних груп</p>	
	<p>Дайте відповідь на питання:</p> <p>1. Характеристика групової злочинності неповнолітніх.</p> <p>2. Характеристика організованої групової злочинності</p> <p>3. Критерії для типології злочинних груп</p> <p>4. Джерела конфліктів у злочинних групах</p>	<p>Основна: 1, 5</p> <p>Допоміжна: 2, 4, 5, 7, 8, 9</p> <p>Інтернет: 1, 2, 3</p>
	<p align="center">Тема № 8</p> <p align="center">Психологія учасників розслідування злочинів</p>	
	<p>Дайте відповідь на питання:</p> <p>1. Охарактеризувати можливі ставлення потерпілих та свідків до процесу розслідування кримінальної справи.</p> <p>2. Психологія обвинуваченого. Поняття захисної домінанти.</p> <p>3. Окреслити психологію потерпілого і свідка</p> <p>4. Проаналізуйте найбільш відомі типології жертв злочинів.</p>	<p>Основна: 1, 5</p> <p>Допоміжна: 1, 2, 3, 5, 6, 7</p> <p>Інтернет: 1, 2, 3</p>
	<p align="center">Тема № 9</p> <p align="center">Соціально-психологічні особливості злочинної поведінки неповнолітніх</p>	
	<p>Дайте відповідь на питання:</p> <p>1. Характеристика психологічних особливостей особистості неповнолітнього правопорушника</p> <p>2. Детермінанти девіантної поведінки неповнолітніх</p> <p>3. Психологічна характеристика злочинної поведінки неповнолітніх</p> <p>4. Профілактика правопорушень серед неповнолітніх</p>	<p>Основна: 1, 5</p> <p>Допоміжна: 1, 2, 3, 5, 6, 7</p> <p>Інтернет: 1, 2, 3</p>
	<p align="center">Тема № 10</p> <p align="center">Психологія окремих слідчих дій</p>	
	<p>Дайте відповідь на питання:</p> <p>1. Розкрити специфіку складання психологічного портрету злочинця за слідами на місці злочину.</p> <p>3. Назвіть психологічні особливості проведення слідчого експерименту.</p> <p>4. Психологічні особливості проведення допиту неповнолітньої особи?</p> <p>5. Особливості використання методики «зелена кімната» в роботі з різними категоріями дітей.</p> <p>6. Психологічні особливості допиту свідка та потерпілого.</p> <p>7. Психологічні особливості допиту підозрюваного та обвинуваченого.</p>	<p>Основна: 1, 5</p> <p>Допоміжна: 1, 2, 3, 5, 6, 7</p> <p>Інтернет: 1, 2, 3</p>
	<p align="center">Тема № 11</p> <p align="center">Судово-психологічна експертиза</p>	
	<p>Дайте відповідь на питання:</p> <p>1. Підстави для призначення судово-психологічної експертизи</p> <p>2. Структура психологічного дослідження в судово-психологічній експертизі</p> <p>3. Вікові та індивідуально-психологічні особливості</p>	<p>Основна: 1, 5</p> <p>Допоміжна: 1, 2, 3, 5, 6, 7</p> <p>Інтернет: 1, 2, 3</p>

	підекспертної особи 4. Помилкові свідчення або лжесвідчення 5. Порівняльна характеристика патологічного та фізіологічного ефекту	
	Тема № 12 Пенітенціарна психологія	
	Дайте відповідь на питання: 1. Проаналізувати особливості колективу засуджених та дати його психологічну характеристику. 2. Мікроколективи (неформальні мікрогрупи) 3. Розкрити психологію тюремного побуту.	Основна: 1, 5 Допоміжна: 1, 2, 3, 5, 6, 7 Інтернет: 1, 2, 3

5. Індивідуальні навчально-дослідні завдання

5.1.1. Теми рефератів

1. Історія розвитку юридичної психології.
2. Методи юридичної психології.
3. Методи психологічного впливу на особистість які використовуються в юридичній психології.
4. Психічні процеси, явища і властивості особистості та урахування їх в діяльності юриста.
5. Характеристика психічних станів особистості.
6. Свідомість, відповідальність та правосвідомість особистості.
7. Специфіка правової соціалізації особистості та її відмінність від соціалізації людини.
8. Загальна психологічна характеристика злочинної діяльності.
9. Психологічний аналіз злочинної поведінки при різних формах провини.
10. Соціально-психологічна характеристика особистості злочинця.
11. Типологія особистості злочинця.
12. Психолого-правова оцінка організованих злочинних формувань (груп) та їх протиправної діяльності.
13. Проблеми неповнолітніх в юридичній психології.
14. Психологічні особливості допиту неповнолітніх.
15. Психологічні особливості опитування дитини
16. Історія становлення і розвитку допиту.
17. Психологічна характеристика потерпілого.
18. Психологічні особливості реконструкції уявлень у свідомості потерпілого.
19. Поняття та психологічна характеристика допиту свідків.
20. Хибні показання, їх характеристика та мотиви.
21. Характеристика психологічних особливостей допиту підозрюваного і звинуваченого.
22. Особливості показань у стані алкогольного та наркотичного сп'яніння.
23. Психологічні особливості огляду місця події.

24. Характеристика психологічних механізмів обшуку і виїмки.
25. Зелена кімната» - форма роботи з дітьми уразливих категорій з надання соціально-психологічної та правової допомоги
26. Загальна характеристика судово-психологічної експертизи.
27. Гендерні аспекти домашнього насильства.
28. Гендерно-зумовлене насильство.
29. Портрет кривдника.
30. Психологічна характеристика постраждалих від домашнього насильства.
31. Предмет та завдання виправно-трудової психології.
32. Психологічна характеристика особистості засудженого.
33. Психологічний аналіз колективу засуджених.
34. Проблеми адаптації звільненого до умов життя на волі.
35. Поняття ресоціалізації особистості засудженого та її психологічні особливості.

5.1.2. Темы курсових робіт (не передбачено)

5.1.3. Темы наукових робіт

1. Детермінанти розвитку стресостійкості у працівників поліції.
2. Комунікативна компетентність курсантів ЗВО зі специфічними умовами навчання як чинник адаптивної поведінки особистості.
3. Психологічні особливості становлення професійної ідентичності психолога ювенальної превенції.
4. Психологічний супровід службово-навчальної діяльності курсантів ЗВО зі специфічними умовами навчання.
5. Пост-травматичний стресовий розлад: діагностика, профілактика, терапія.
6. Психологічні чинники розвитку спостережливості як професійно важливої якості особистості майбутнього слідчого.
7. Психологічні чинники девіантної поведінки підлітків.
8. Вплив стресу на фізичне та психологічне здоров'я особистості працівника поліції.
9. Психологія рольової поведінки в діяльності юристів, її типологія та методи оптимізації
10. Вплив індивідуально-психологічних особливостей особистості юриста на ефективність професійної діяльності

6. Методи навчання

Метою лекційного курсу є засвоєння курсантами сучасних знань про психофізіологічну складову психічних процесів, функцій та станів людини.

Аудиторні заняття проводяться у формі лекцій та семінарських занять.

Самостійна робота за кожною темою передбачає вивчення:

- наукової літератури за темою;
- детальне знайомство з психологічними школами, теоріями і концепціями;
- вивчення життєтворчого шляху видатних вчених, які зробили вагомий внесок у формування психологічної науки.

Індивідуальна робота передбачає підготовку доповідей, написання есе, виконання наукових робіт у вигляді рефератів.

7. Перелік питань та завдань, що виносяться на підсумковий контроль

Контрольні питання, що виносяться на підсумковий контроль (залік)

1. Юридична психологія: об'єкт, предмет, місце і роль у системі наук, структура, принципи
2. Методи юридичної психології.
3. Розвиток і становлення юридичної психології.
4. Правова соціалізація особистості
5. Соціалізація, її напрями, типи.
6. Шляхи засвоєння правових норм і цінностей.
7. Правова соціалізація і десоціалізація особистості (дефекти правової соціалізації).
8. Психологічні особливості законослухняної та протиправної поведінки особистості.
9. Психологія службової поведінки поліцейського
10. Психологічні аспекти взаємодії поліцейського з населенням.
11. Імідж діяльності поліцейського.
12. Негативні психологічні аспекти професійної діяльності поліцейського.
13. Професійна деформація особистості правоохоронця.
14. Професійно-психологічна підготовка працівника поліції.
15. Гендерна компетентність працівників поліції
16. Поняття гендеру та статі, їх взаємозв'язок.
17. Гендерні ролі і стереотипи особистості.
18. Структурно-психологічний аналіз злочинної дії.
19. Потреба, мотив, мета та результат злочинного діяння.
20. Способи вчинення злочину.
21. Психологічні аспекти насильства та агресії.
22. Соціально-психологічні підходи до проблеми вивчення особистості злочинця.
23. Психологічна структура особистості злочинця.
24. Класифікації та типології особистості злочинців.
25. Особливості особистості насильницьких злочинців.
26. Психологічні особливості неповнолітніх правопорушників.
27. Психологічний портрет корисно-насильницького злочинця.

28. Психологічний портрет сексуального вбивці (маніяка).
29. Психологічний портрет необережного злочинця.
30. Психологічний портрет хулігана.
31. Особливості різних видів злочинних груп.
32. Психологічна характеристика злочинної групи.
33. Організовані злочинні групи та їх класифікації.
34. Динамічні процеси, які відбуваються в злочинних групах різних видів.
35. Злочинні групи неповнолітніх.

Контрольні питання, що виносяться на підсумковий контроль (екзамен)

1. Юридична психологія: об'єкт, предмет, місце і роль у системі наук, структура, принципи
2. Методи юридичної психології.
3. Розвиток і становлення юридичної психології.
4. Правова соціалізація особистості
5. Соціалізація, її напрями, типи.
6. Шляхи засвоєння правових норм і цінностей.
7. Правова соціалізація і десоціалізація особистості (дефекти правової соціалізації).
8. Психологічні особливості законослухняної та протиправної поведінки особистості.
9. Психологія службової поведінки поліцейського
10. Психологічні аспекти взаємодії поліцейського з населенням.
11. Імідж діяльності поліцейського.
12. Негативні психологічні аспекти професійної діяльності поліцейського.
13. Професійна деформація особистості правоохоронця.
14. Професійно-психологічна підготовка працівника поліції.
15. Гендерна компетентність працівників поліції
16. Поняття гендеру та статі, їх взаємозв'язок.
17. Гендерні ролі і стереотипи особистості.
18. Структурно-психологічний аналіз злочинної дії.
19. Потреба, мотив, мета та результат злочинного діяння.
20. Способи вчинення злочину.
21. Психологічні аспекти насильства та агресії.
22. Соціально-психологічні підходи до проблеми вивчення особистості злочинця.
23. Психологічна структура особистості злочинця.
24. Класифікації та типології особистості злочинців.
25. Особливості особистості насильницьких злочинців.
26. Психологічні особливості неповнолітніх правопорушників.
27. Психологічний портрет корисно-насильницького злочинця.
28. Психологічний портрет сексуального вбивці (маніяка).

29. Психологічний портрет необережного злочинця.
30. Психологічний портрет хулігана.
31. Особливості різних видів злочинних груп.
32. Психологічна характеристика злочинної групи.
33. Організовані злочинні групи та їх класифікації.
34. Динамічні процеси, які відбуваються в злочинних групах різних видів.
35. Злочинні групи неповнолітніх.
36. Психологічна характеристика постраждалого.
37. Психологічний аналіз показань свідка.
38. Психологія обвинуваченого. Поняття захисної домінанти.
39. Зміст провокуючої поведінки та види віктимності.
40. Психологічні особливості неповнолітніх правопорушників.
41. Загальна психологічна характеристика детермінант та умов девіантної поведінки неповнолітніх.
42. Психологічні аспекти профілактики правопорушень неповнолітніх.
43. Психологія огляду місця події.
44. Психологія пред'явлення для впізнання.
45. Психологія відтворення обстановки та обставин події.
46. Психологія обшуку.
47. Психологічні особливості проведення допиту.
48. Психологія допиту та опитування неповнолітніх.
49. Гендерні аспекти сімейного насилля.
50. Гендерно-зумовлене насильство.
51. Загальна характеристика судово-психологічної експертизи.
52. Види судових експертиз.
53. Судово-психологічна експертиза неповнолітніх обвинувачуваних.
54. Судово-психологічна експертиза особливих емоційних станів особистості.
55. Сутність пенітенціарної психології.
56. Основні напрями досліджень у галузі пенітенціарної психології.
57. Методи впливу на особу засудженого в установах виконання покарань.
58. Колективи засуджених та їх психологічна характеристика.
59. Вплив соціальної ізоляції на особу.
60. Психологічні основи ресоціалізації засуджених.

8. Критерії та засоби оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти

Контрольні заходи оцінювання результатів навчання включають в себе поточний та підсумковий контроль. Засобами оцінювання результатів навчання можуть бути: екзамени; тести; інші види індивідуальних та групових завдань.

Поточний контроль. До форм поточного контролю належить оцінювання:

- рівня знань під час семінарських занять;
- якості виконання індивідуальної та самостійної роботи.

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять і має на меті перевірку набутих здобувачем вищої освіти (далі – здобувач) знань, умінь та інших компетентностей з навчальної дисципліни.

У ході поточного контролю проводиться систематичний вимір приросту знань, їх корекція. Результати поточного контролю заносяться викладачем до журналів обліку роботи академічної групи за національної системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Оцінки за самостійну та індивідуальну роботу виставляються в журналі обліку роботи академічної групи окремою графою за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»). Результати цієї роботи враховуються під час виставлення підсумкових оцінок.

При розрахунку успішності здобувачів в Університеті враховуються такі види робіт: навчальні заняття (семінарські; самостійна та індивідуальна роботи (виконання домашніх завдань, ведення конспектів першоджерел та робочих зошитів, підготовка рефератів, публікацій, виступи на наукових конференціях, семінарах та інше); контрольні роботи (виконання тестів, контрольних робіт у формі, передбаченій в робочою програмою навчальної дисципліни). Вони оцінюються за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Здобувач, який отримав оцінку «незадовільно» за навчальні заняття або самостійну роботу, зобов'язаний перескласти її.

Загальна кількість балів (оцінка), отримана здобувачем за семестр перед підсумковим контролем, розраховується як середньоарифметичне значення з оцінок за навчальні заняття та самостійну роботу, та для переводу до 100-бальної системи помножується на коефіцієнт **10**.

$$\frac{\text{Загальна кількість балів (перед підсумковим контролем)}}{\text{Результат навчальних занять за семестр}} \cdot \text{Результат самостійної роботи за семестр} = 10$$

Підсумковий контроль.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на певному ступені вищої освіти або на окремих його завершених етапах. Для обліку результатів підсумкового контролю використовується поточно-накопичувальна інформація, яка реєструється в журналах обліку роботи академічної групи. Результати підсумкового контролю з дисциплін відображаються у відомостях обліку успішності, навчальних картках здобувачів, залікових книжках. ***Присутність здобувачів на проведенні підсумкового контролю (заліку, екзамену) обов'язкова.*** Якщо здобувач вищої освіти не з'явився на підсумковий контроль (залік, екзамен), то науково-педагогічний працівник ставить у відомість обліку успішності відмітку «не з'явився».

Підсумковий контроль (екзамен, залік) оцінюється за національною шкалою. Для переведення результатів, набраних на підсумковому контролі, з національної системи оцінювання в 100-бальну вводиться коефіцієнт **10**, таким чином максимальна кількість балів на підсумковому контролі (екзамені, заліку), які використовуються при розрахунку успішності здобувачів, становить - **50**

Підсумкові бали з навчальної дисципліни визначаються як сума балів, отриманих здобувачем протягом семестру та балів, набраних на підсумковому контролі (екзамені, заліку).

<i>Підсумкові бали навчальної дисципліни</i>	<i>Загальна кількість балів (перед підсумковим контролем)</i>	<i>Кількість балів за підсумковим контролем</i>
---	--	--

Здобувач вищої освіти, який під час складання підсумкового контролю (екзамен, залік) отримав незадовільну оцінку, складає його повторно. Повторне складання підсумкового екзамену чи заліку допускається не більше двох разів з кожної навчальної дисципліни: один раз – викладачеві, а другий – комісії, до складу якої входить керівник відповідної кафедри та 2-3 науково-педагогічних працівника.

Якщо дисципліна вивчається протягом двох і більше семестрів з семестровим контролем у формі екзамену чи заліку, то результат вивчення дисципліни в поточному семестрі визначається як середньоарифметичне значення балів, набраних у поточному та попередньому семестрах.

<i>Підсумкові бали навчальної дисципліни</i>	<i>Підсумкові бали за поточний семестр</i>	<i>Підсумкові бали за попередній семестр</i>	2
---	---	---	----------

Вимоги до здобувачів стосовно засвоєння змісту навчальної дисципліни, а саме: кількість оцінок, яку він повинен отримати під час аудиторної роботи, самостійної або індивідуальної роботи:

Робота під час навчальних занять	Самостійна та індивідуальна робота	Підсумковий контроль
Отримати не менше 3 позитивних оцінок	Підготувати реферат та конспект за темою самостійної роботи.	Отримати за підсумковий контроль не менше 30 балів

9. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
97 – 100	Відмінно	A	„Відмінно” – теоретичний зміст курсу освоєний цілком , необхідні

94 – 96	(«зараховано»)		практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконані в повному обсязі, відмінна робота без помилок або з однією незначною помилкою.
90 – 93			
85 – 89	Добре («зараховано»)	В	„Дуже добре” – теоретичний зміст курсу освоєний цілком , необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконані , якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального , робота з двома - трьома незначними помилками.
80 – 84			
75 – 79		С	„Добре” – теоретичний зміст курсу освоєний цілком , практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконані , якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками , робота з декількома незначними помилками, або з однією – двома значними помилками.
70 – 74	Задовільно («зараховано»)	D	„Задовільно” – теоретичний зміст курсу освоєний не повністю , але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано , деякі з виконаних завдань, містять помилки , робота з трьома значними помилками.
65 – 69			
60 – 64		Е	„Достатньо” – теоретичний зміст курсу освоєний частково , деякі практичні навички роботи не сформовані , частина передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконані , або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального , робота, що задовольняє мінімуму критеріїв оцінки.
40 – 59	Незадовільно («не зараховано»)	FX	„Умовно незадовільно” – теоретичний зміст курсу освоєний частково , необхідні практичні навички роботи не сформовані , більшість передбачених програм навчання, навчальних завдань не виконано , або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального ; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання), робота, що потребує доробки
21 – 40			
1–20		F	„Безумовно незадовільно” – теоретичний зміст курсу не освоєно , необхідні практичні навички роботи не сформовані , всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки , додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до значимого підвищення якості виконання навчальних завдань, робота, що потребує повної переробки

10. Рекомендована література (основна, допоміжна), інформаційні ресурси в Інтернеті

Основна:

1. Бочелюк В. Й. Юридична психологія: навч. посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2017. 335 с.
2. Кацавець Р. С. Юридична психологія: навч. посібник. Київ: Алерта, 2019. 150 с.
3. Кацавець Р. С. Кримінальна психологія : навч. посіб. Вид., 2-ге, допов. Київ: Алерта, 2022. 152 с.
4. Кацавець Р. С. Пенітенціарна психологія: навч. посібник. Київ: Алерта, 2018. 110 с.
5. Максименко С. Д., Медведєв В. С. Юридична психологія: підручник.

Київ: ВД «Слово», 2018. 448 с.

6. Мухіна Г. В. Юридична психологія: навч.-метод. посібник. Київ: ВД «Дакор», 2019. 236 с.

7. Озерський І. В. Актуальні проблеми юридичної психології: навч. посібник. Миколаїв, 2021. 300 с.

8. Психологія у професійній діяльності поліції: навч. посібник О. О. Євдокімова, І. В. Жданова, Д. В. Швець, Ю. В. Александров та ін.; за заг. ред. В. В. Сокурєнка. Харків, 2018. 426 с.

9. Шепітько В. Ю., Коновалова В. О. Юридична психологія: підручник. Харків: Право, 2019. 288 с.

10. Юридична психологія: підручник / за заг. ред. О. М. Бандурки. Харків: Майдан, 2018. 684 с.

11. Юридична психологія: навч. посібник / О. Є. Самойлов, М. С. Корольчук, В. М. Корольчук, [та ін.]. Київ, 2015. 432 с.

Допоміжна:

1. Гарьковець С. О. Юридична психологія: словник-довідник. Сєвєродєнецьк, 2021. 152 с.

2. Загальна психологія: підручник. / О. В. Скрипченко, Л. В. Долинська, З. В. Огороднійчук та ін. Київ: Каравела, 2019. 464 с.

3. Землянська О. В. Судово-психологічна експертиза : навч. посіб. / О. В. Землянська ; МВС України, Харк. нац. ун-т внутр. справ. – Х. : ХНУВС, 2012. – 300 с

4. Кошова І. В., Кресан О. Д. Психологія девіантної поведінки: навчально-методичний посібник. Ніжин, 2021. 227 с.

5. Маркіна Л. Л. Конспект лекцій з дисципліни «Юридична психологія». Дніпро, 2016. 91 с.

6. Психолого-педагогічні та правові засади діяльності поліції із захисту прав дитини : навч. посіб. / за заг. ред. д-ра юрид. наук, доц. Д.В.Швеця ; [Д.В. Швець, О.М. Бандурка, О.І. Федоренко та ін.] ; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків : ХНУВС, 2020. 284 с.

7. «Зелені кімнати»: психологічні особливості організації роботи з дітьми / Н.П. Бочкор, О.М. Цільмак, О.В. Швед, С.І. Яковенко; заг. ред.: О.М. Бандурка, К.Б. Левченко; Харк. нац. ун-т внутр. справ, Одес. держ. ун-т внутр. справ; Міжнар. жін. правозахис. центр «Ла Страда-Україна». - К. : Агентство «Україна», 2012. 112 с.

8. Стрибко Т., Бойченко С. Правова поведінка як складник правосвідомості: загальнотеоретичний аналіз. *Підприємництво, господарство і право*, 2020. № 4. С. 257-261.

9. Філоненко В. М., Нечитайло І. С. Злочинці-рецидивісти: психологічна характеристика: монографія. Харків, 2022. 244 с.

10. Фонарюк О. Ю. Макрорівні та мікрорівні формування протиправної поведінки людини. *Європейські перспективи*, 2016. № 3. С. 72-78.

11. Шинкаренко І. О. Конспект лекцій з дисципліни «Юридична психологія». Дніпро, 2016. 174 с.

12. Цимбалюк М., Шандра Б. Філософсько-правова характеристика злочинності: соціокультурні реалії: монографія. Ужгород: Ліга прес, 2016. 254 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті:

1. Науковий журнал Юридична психологія: <https://psychped.naiaau.kiev.ua/index.php/psychped/main>
2. Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua/>
3. Національна бібліотека України ім. Я. Мудрого: <http://nlu.org.ua>
4. Національна Парламентська бібліотека України: www.nplu.org
5. Офіційний сайт Міністерства внутрішніх справ України: <https://mvs.gov.ua/>
6. Офіційний сайт Національної поліції України: <https://www.npu.gov.ua/>.